

Submitted: July 2017
Revised: December 2017
Accepted: December 2017

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KANSER HASTALARINA YÖNELİK PROBLEM ÇÖZME EĞİTİMİ SONRASI YAPTIKLARI PSİKOSOSYAL MÜDAHALELERİNİN İNCELENMESİ¹

Reyhan ESKİYURT² ve Birgül ÖZKAN³

Özet

Hemen hemen her gün, hemşireler hasta bireylerin problemleri ve psikososyal alana ilişkin krizler ile karşı karşıya kalabilmektedirler. Hemşireler sıklıkla bireylere; hastalığa yoğun duygusal tepkiler, bakımı zorlaştıran kişilik özellikleri, psikiyatrik hastalıklar ve bireyin hastalık veya tedavi sürecine yönelik tepkilerini etkileyen stresleri ve aile problemleri alanında bakım vermektedirler. Psikososyal problemleri ortaya çıkaran davranışları tanıma becerisi ve onları etkili bir şekilde yönetme becerisi geliştirmek hem hastaların tedavi sürecini olumlu etkilemekte hem de hemşirelerin daha fazla doyum almalarını sağlamaktadır. Bu çalışma 2015-2016 eğitim öğretim güz döneminde, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü dördüncü sınıf öğrencilerinin kanser hastalarına yönelik problem çözme eğitimi sonrası yaptıkları psikososyal müdahalelerinin incelenmesi amacıyla planlanmıştır. Klinik uygulamanın ilk günü öğrencilere problem çözme becerisi eğitimi verilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde öğrenci bakım planları raporları ve hasta eğitim görüşme raporları incelenmiştir. Öğrencilerin hasta bakım sürecinde "Bireysel baş etmede yetersizlik" hemşirelik tanısını alıp hemşirelik müdahalesinde problem çözme becerileri aşamalarını kullanarak hemşirelik girişimleri planlayabildikleri görülmüştür. Klinik uygulamanın sonunda öğrencilerin hasta bireye uygun bilgi verme, dinleme, empati becerilerini kullanabilme ve hasta bireyin psikolojik gereksinimleri tanımlayabilme becerilerinin hasta bakım sürecinde olumlu etkisinin olduğuna ilişkin farkındalıklarının geliştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: psikososyal beceriler, hemşirelik, kanser, problem çözme.

EXAMINATION OF PSYCHOSOCIAL INTERVENTIONS FOR CANCER PATIENTS OF NURSING STUDENTS FOLLOWING THE PROBLEM SOLVING TRAINING

Abstract

Almost every day, nurses are faced with crisis of sick individual's problems and psychosocial area. Nurses often must care for patients with: Intense emotional responses to illness, personality styles that make care difficult, psychiatric disorders, stresses and family problems that affect patients' reactions to illness or hospitalization. The ability to recognize behaviors that evoke psychosocial problems and improve the ability to manage them effectively both affects the treatment process of the patients positively and ensures that the nurses are more satisfied. This study; It is planned to examine the psychosocial interventions of nursing students after problem solving education for cancer patients during the fall semester of 2015-2016 in the fourth year of Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Health Sciences Nursing Department. In the evaluation of the data, student care plans report and patient education interview reports were examined. It has been seen that the students can take nursing diagnosis of "inadequacy in individual care" during the patient care process and plan nursing interventions using the stages of problem solving skills in nursing intervention. At the end of the clinical practice, the awareness of the fact that the ability of the students to give proper information to the patient, to

¹ Alanya Alaattin Keykubad Üniversitesi ev sahipliğinde düzenlenen II. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sözel sunum bildiri olarak sunulmuştur.

² Araş. Gör., Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye, reskiyurt@ybu.edu.tr

³ Yrd. Doç. Dr., Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniv. Türkiye, ozkanbirgul7@gmail.com

listen, to use the empathy skills and to define the psychological needs of the patient person is positively effect on the patient care process has been reached.

Key words: psychosocial skills, nursing, cancer, problem solving.

GİRİŞ

Dünya çapında sağlık hizmetleri, sağlık bakımına ihtiyacı olanlara sağlanan bakımın kalitesini sürekli geliştirmeye odaklanmaktadır. Değişen sağlık bakım gereksinimi, teknolojik gelişmeler, uygun ve etkili tedavinin sağlanmasına yönelik endişeler, hasta bireylerin artan beklentileri ve sağlık politikaları gibi faktörler sağlık bakım hizmetlerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesine ilişkin talebi etkilemektedir (DoH, 2000). Bu talepler kapsamında hemşirelik uygulamaları geliştirilmeye çalışılırken, sağlık bakım eğiticileri ve yöneticileri gibi sağlık bakımından sorumlu bireylerin hem hemşire hem de hemşirelik öğrencilerinden gelişmelerinin sağlayabilmesi için gerekli bilgi, beceri ve kaynaklara sahip olabilmeleri için gerekli koşulları sağlamaları gerekmektedir (Clarke ve Copeland, 2003). Genel hastane ortamı hem hastalar, hem de sağlık elemanları için yüksek derecede stres kaynağı olabilmekte, buna ilaveten sağlık alanındaki her bir yenilik ve gelişim beraberinde yeni problemler yaratabilmektedir. Bu alanlarda çalışan hemşirelerin amacı hastalık halinde bozulan dengenin düzeltilmesine yardımcı olmaktır. Bu anlamda hemşireler ve hemşirelik öğrencileri için en temel stres kaynaklarından birisi de kanser tanılı hastalara bakım vermektir.

Kanser dünya çapında ikinci ölüm nedeni olup, 2015 yılındaki ölümlerin 8.8 milyonunu oluşturmaktadır (WHO, 2012). Kanser ile yaşayan bireylerin sayısı artmakta ve etkili kanser tedavileri hayatta kalmayı uzatmaktadır. Bunun sonucu olarak onkoloji hemşirelerine olan ihtiyaç da artmaktadır (ONS, 2010). Kanser hastası olan bireyler kaliteli hemşirelik bakımına gereksinim duyarlar (Cunningham, Copp, Collins ve Bater, 2016). Hemşirelerin kanser hastalarına iyi ve kaliteli bakım sağlayabilmeleri için lisans eğitimlerinde buna yönelik beceriye sahip olmaları gerekmektedir.

Hemşirelik programlarında verilen kanser eğitimi uzun dönemde zorlu şartları olan bir yaşam olarak kansere odaklanmakta ve hemşirelik eğitiminin kanser bakımına yönelik geliştirilmesini desteklemektedir (Edwards, Anstey, Kelly ve Hopkinson, 2016). Hemşireler sıklıkla hasta bireylere yönelik; hastalığa yoğun duygusal tepkiler, bakımı zorlaştıran kişilik özellikleri, hasta bireyin hastalık veya tedavi sürecine yönelik tepkilerini etkileyen stresleri ve aile problemleri gibi alanlarda bakım vermektedirler (Gorman ve Sultan, 2007). Son yıllarda yürütülen araştırmalar nitelikli hemşire ve hemşirelik öğrencilerinin kanser ve kanserle ilgili ağrı ve ölüme karşı karamsar tutumlara sahip olduğunu göstermektedir (Sanford, Townsend-Rocchiccioli, Quiett ve Trimm, 2011; King-Okoye ve Arber, 2014). Bu bağlamda hemşirelerin hastaya yönelik bakımın değerini görmeleri zorlaşmaktadır (O'Baugh, Wikes, Luke ve George, 2003)

Onkoloji hastaları ise bilgilendirildiklerinde, kendileri için zaman ayrıldığında, iletişim sırasında sayılı davranıldığında ve mahremiyetleri korunduğunda bakıma yönelik memnun hissettiklerini bildirmektedirler (Thomas, 2004). Kanser hastalığı olan bireyler fiziksel, psikolojik, sosyal ve spiritüel alanlarda olmak üzere önemli derecede stres yaşamaktadırlar. Bu alanlar genellikle bireylerin yaşam kalitesini etkilemektedir. Kanser bakımında stresi azaltmak ve yaşam kalitesini artırmak önemli hedefler olarak tanımlanmaktadır (Meyers, Carducci, Loscalzo, Linder, Greasby ve Beckett, 2011; Bucher ve ark., 2001). Yapılan çalışmalarda kanser hastaları yaşam kalitesinin tedavi sürecinin yanı sıra psikososyal faktörlerle de ilişkili olabileceğini belirtmektedirler (Pasquini ve Biondi, 2007; Tsai, Wu, Chiu ve Chen, 2010). Kanser deneyimi hasta bireylerde oldukça büyük bir strese neden olabilmektedir. Psikolojik stres yaşamak ciddi acılara neden olmanın yanı sıra, aynı zamanda yaşam kalitesini de azaltmaktadır. Bununla birlikte psikolojik stres ağrı ve diğer fiziksel belirtilerin artmasına ve bazen de intihara neden olabilmektedir (Akechi ve ark., 2008). Hemen hemen hergün hemşireler hasta bireylerin problemleri ve psikososyal alana ilişkin krizler ile karşı karşıya kalabilmektedirler. Hemşirelerin bu sorunlar ile baş etmenin bir yolunu bulmaları gerekmektedir. Problem çözme eğitimleri hemşirelerin bu konudaki sorunları ele almalarını sağlamada yarar sağlayabilmektedir.

Problem çözme becerisi müdahalesi yapılandırılmış stratejiler kullanarak hasta bireyin problemlerini çözmek için onların kendi becerilerini ve kaynaklarını kullanmalarında yardım etmek için kullanılan bir kısa müdahale programı olarak tanımlanmaktadır (Akechi ve ark., 2014). Problem çözme müdahalesi ile doğrudan korku veya anksiyetenin kendisiyle baş etmek yerine gündelik problemlere odaklanılmasına rağmen, meme kanserinden kurtulan bireyler arasında hastalığın tekrarlama korkusunun azaltılmasında yararlı olabildiği ileri sürmektedir (Akechi ve ark., 2008). Psikososyal bakımda, hemşireler psikolojik veya fizyolojik hastalıkta stresin etkilerine ve strese yanıt veren bireyin sosyal işlevselliğine odaklanmaktadır. Hemşire, her bir bireyi kendi çevresi, sağlık düzeyi, hastalık veya duruma uyumu içinde değerlendirerek destek sağlamalı ve strese uyumu kolaylaştırmada yardımcı olmalıdır. Bu kapsamda hemşireler sorumluluklarını yerine getirirken; hastanın başetme becerilerini tanımlamak, güçlü yönlerini en üst seviyeye çıkarmak ve sağlıklı yönlerini korumak gibi müdahalelerde bulunmaktadır.

Tüm hemşirelerin kanser bakımında yeterli bir seviyede olması gerekmektedir (Wood ve Ward, 2000; Gill ve Duffy, 2010). Hemşireler; hasta bireylerin fiziksel sağlık problemlerinin bakımı konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olabilirlerken, duygusal problemlerin yönetiminde daha az beceriye sahip olabilmektedirler. Psikososyal problemleri ortaya çıkaran davranışları tanıma becerisi ve onları etkili bir şekilde yönetme becerisi geliştirmek, hem hastaların tedavi sürecini olumlu etkilemekte hem de hemşirelerin daha fazla doyum almalarını sağlamaktadır. Hemşirelik eğitimi verilen lisans programlarında bakımda yeterli derecede yetkinliği olan, kanserden etkilenen bireyleri destekleyen ve kendi sınırlılıklarını tanıyabilen hemşireler yetiştirilmenin oldukça önemli olup hemşirelik bakımı sürecinde kişiler arası ilişkiler, medikal tedaviye ilişkin yan etkilerin tanımlanması ve kontrol edilmesi ve hasta bireye yönelik verilen psiko eğitimlerin (örneğin, anksiyete yönetimi, problem çözme ve baş etme becerilerinin geliştirilmesi, tedaviye uyumun geliştirilmesi) hasta bireylerin yaşam kalitesini artırmada etkili olacağı düşünülmektedir. Alan yazın incelendiğinde hemşirelik öğrencilerinin kanser hastası olan bireylere yönelik yapmış oldukları müdahaleleri inceleyen çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma sonuçlarının uygulama alanlarında hemşirelik öğrencilerine ve hemşirelik bakımına önemli katkısının olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışma hemşirelik öğrencilerinin kanser hastalarına yönelik problem çözme eğitimi sonrası yaptıkları psikososyal müdahalelerinin incelenmesi amacıyla yürütülmüştür.

YÖNTEM

Araştırmanın şekli

Bu çalışma tanımlayıcı türde bir araştırma olarak düzenlenmiştir.

Araştırmanın yer ve özellikleri

Araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim öğretim döneminde Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü dördüncü sınıfa kayıtlı olan, ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliği dersini alan ve Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde klinik uygulamaya çıkan öğrencilerin hemşirelik bakım planı raporlarının değerlendirmesi ile yapılmıştır.

Araştırmanın evren ve örnekleme

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü dördüncü sınıfa devam etmiş 109 öğrencinin tamamı ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliği dersini almıştır. Bu ders kapsamında konsültasyon ve liyezon psikiyatri hemşireliği konusunu alan, Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin dahili/onkoloji kliniğinde uygulamaya çıkan 36 öğrencinin hemşirelik bakım planı raporlarının değerlendirmesi ile yapılmıştır. Klinik uygulama toplam dokuz hafta sürmüş olup her üç hafta sonunda gruplar değişmiştir. Her grup on iki öğrenciden oluşmuştur.

Araştırmada kullanılan veri toplama formları

Çalışmada araştırmacılar tarafından literatür taraması sonucu geliştirilmiş olan (Gorman ve Sultan, 2007), "hasta veri toplama formu", "hemşirelik bakım planı formu", "yapılandırılmış hasta eğitim görüşme raporları" ve "klinik uygulamayı değerlendirme raporu" kullanılmıştır.

Araştırmanın uygulaması

Ders kapsamında toplamda 36 öğrenci, 12 kişiden oluşan gruplara ayrılmış olup her bir grup öğrenci üç hafta süren klinik uygulama sürecini tamamlamıştır. Klinik uygulamanın ilk günü her bir gruba; hasta bireyden veri toplama, etkili iletişim becerisi teknikleri ve problem çözme becerisi tekniklerine yönelik eğitim verilmiştir. Etkili iletişim becerisi eğitimi; empati, dinleme, soru sorma teknikleri, iletişimi devam ettirici teknikler ve iletişime engel olan teknikleri kapsamaktadır (Özcan, 2006). Problem çözme becerisi eğitimi; sorunların netleştirilmesi ve tanımlanması, çözüm seçeneklerinin üretilmesi, uygun çözümün seçilmesi, seçilen çözümün uygulamaya konması değerlendirme bölümlerinden oluşmaktadır (Eskin, 2011). Klinik uygulama süresince her bir öğrencinin klinikte yatarak tedavi gören bir hasta birey ve ailesine hemşirelik bakımı planlaması sağlanmıştır. Klinik uygulamanın son günü ise öğrenciler hasta bakım sürecinde oluşturdukları Hemşirelik Bakım Planı Formunu ve Yapılandırılmış Hasta Eğitim Görüşme Raporlarını teslim etmişlerdir. Klinik uygulama süresince öğrencilere araştırmacılar tarafından klinik süpervizyonu verilmiştir.

Hemşirelik öğrencilerinin hasta birey ile olan görüşmesi sürecinde, hasta birey tarafından yanıtlanması gereken sorular şunlar:

Birinci Aşama	İkinci Aşama
Problemin belirlenmesi	Probleme Müdahale
Problemin ne olduğunu tanımlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> Düşünceleriniz nedir? (Problem oluşmadan önce, sırasında ve sonrasında) Duygularınız nedir? (Problem oluşmadan önce, sırasında ve sonrasında) Problemi çözmek için ne ya da neler yaptınız? Uyguladığınız çözümün etkililiğini 1 ile 5 arasında “hiç değil”, “çok iyi” arasında değerlendiriniz

Araştırmanın verilerinin değerlendirilmesi

Elde edilen verilerin IBM SPSS 21.0 paket programlarında sayı, yüzde, frekans, ortalama yöntemi kullanılarak analizi yapılmıştır.

BULGU VE YORUMLAR

Hemşirelik öğrencilerinin bakım verdikleri hasta bireylere yönelik sorun belirleme durumları Tablo 1’de gösterilmiştir. Öğrencilerin en fazla sorun saptadıkları alanlar; uykusuzluk (%72.2), yorgunluk (%50.0), bireysel baş etmede yetersizlik (%50.0), ağrı (%36.6) ve iştahsızlık (%33.3) olarak belirlenmiştir.

Klinik uygulamanın sonunda hemşirelik öğrencileri “iletişim becerilerinin (%88.9)” ve “empati becerilerinin (40.7)” geliştiğini belirtmiş olup öğrencilerin %63.0’ü bütüncül yaklaşımın önemli olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 1- Hemşirelik öğrencilerinin hasta bireylerde belirledikleri sorunların dağılımı (n=36)

<i>HEMŞİRELİK TANISI</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
Uykusuzluk	26	72.2
Bireysel baş etmede yetersizlik	18	50
Yorgunluk	18	50
Ağrı	11	36.6
İştahsızlık	12	33.3

Hasta bireylerin yaşadıkları sorunlara ilişkin sözel ifadeleri

- Ağrılardan nasıl kurtulabilirim?
- Bu hastalık geçecek mi?
- Her yerim ağrıyor, halsiz ve güçsüzüm.
- Üzülüyorum.
- Organ nakli sürecinde bir türlü olumlu sonuç göremiyorum.
- İçimden hiç bir şey yapmak gelmiyor.
- Bu ağrılar beni öldürür mü?
- Ağrılarım olduğunda nasıl rahatlayacağımı bilsem.
- Yemek vakti yemeklerimi keyifle yiyemediğim için üzgünüm.
- Mide ağrılarımdan dolayı gece uyuyamıyorum.
- Hastane ortamında olmaktan dolayı canım sıkılıyor.
- Hastalığımın bir an önce belirlenip, tedavi olup iyileşmek istiyorum.

Problem çözme sürecine ilişkin örnek bir vaka sunumu

Birinci aşama		İkinci aşama			
Problemin belirlenmesi		Probleme Müdahale			
Problem nedir	Düşünceleriniz nedir?	Duyularınız nedir?	Problemi çözmek için ne ya da neler yaptınız?	Uyguladığınız çözümün etkililiğini 1 ile 5 arasında “hiç değil”, “çok iyi” arasında değerlendiriniz “Orta”	Değerlendirme
“Uykusuzluk”	“Hastalıktan kaynaklı oluşan ağrı nedeniyle uyuyamıyorum.” “Hastane ortamındaki ses, gürültü, ışık ve doktor ile hemşirelerin yaptıkları müdahaleler (vizitler, ilaç uygulamaları, yaşamsal bulguların ölçülmesi) nedeniyle uyuyamıyorum.”	“Çaresizlik”, “üzüntü”	“Gündüz uyumaya çalışmak.” “Aktiviteyi kısıtlamak.”		Çevresel faktörlerin minimize edilmesi için neler yapılabileceği hasta birey ile tartışılmıştır. Düzenli uyku davranışı ve ağrı yönetimi hakkında eğitim verilmesi planlanmıştır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Kanser hastası olan bireylerin bakıma olan ihtiyacı artmaya devam ederken, bununla birlikte her bir bireyin kendine özgü ihtiyaçlarına yönelik beklentileri de bulunmaktadır. Bu ihtiyaçları anlayabilmek hasta bireylere özgü planan hemşirelik bakımının hedefleri arasında yer almaktadır. Kanser hastalığı olan bireylere yönelik uzun dönem takip modeli, hastalığa özgü model, klinik danışma modeli gibi bir takım bakım modelleri ile bakım hizmeti sunulmaktadır (Haylock, 2015). Bu çalışmada hasta bireylerin sorunlarını saptayabilmek ve hemşirelik bakımı sağlayabilmek için problem çözme yöntemi kullanılmıştır.

Onkoloji hemşireleri kanser hastalarında artan halsizlik, kilo değişiklikleri, lenfödem ve psikososyal distres gibi sorun alanlarını belirlemede ve bu kapsamda hasta bireylerin ihtiyaçlarına yönelik bakım planlamaktadırlar (Bell, 2014). Bu çalışmanın bulguları ile kıyaslandığında ortak olarak psikososyal distres kapsamında “Bireysel baş etmede yetersizlik” ve “ağrı”, “yorgunluk” gibi fizyolojik sorunların belirlenmesi benzer bir sonuç olarak bulunmuştur.

Hasta bireylerin emosyonel distreslerine ilişkin hemşirelik bakım planlarının değerlendirildiği bir çalışmada en sık planlanan hemşirelik müdahalesi destek sağlamak (örneğin, dinlemek), bilgi vermek (örneğin, tedavi hakkında bilgi vermek) ve koordinasyon (örneğin, diğer sağlık profesyonellerine danışmak) olarak saptanmış olup hemşireler planladıkları müdahaleleri uygulayabilecekleri konusunda kendilerinden emin olduklarını ve planlanan müdahalelerin hasta bireyin problemlerini azaltabileceğini belirtmişlerdir (Mårtensson, Carlsson ve Lampic, 2010). Bu çalışmanın sonucunda hemşirelik öğrencilerinin hasta bakım sürecinde problem çözme becerileri aşamalarını kullanarak hemşirelik girişimleri planlayabildikleri görülmüştür.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar klinik uygulamada etkili iletişim becerisi teknikleri ve problem çözme becerisi tekniklerine yönelik eğitim alan öğrenci grubunun kayıtları ile sınırlıdır. Elde edilen sonuçlar yalnızca bu çalışma kapsamına giren hemşirelik öğrencilerinin görüşleri ve kayıtları ile genellenebilir.

Hemşirelik öğrencileri kanser hasta olan bireylerin çeşitli duygusal ve fizyolojik problemlerini tanımlayabilmiş ve bu problemleri azaltmaya yönelik hasta bireye özgü bakımı sağlayabilmişlerdir. Klinik uygulamanın sonunda hemşirelik öğrencilerinin hasta bireye uygun bilgi verme, dinleme, empati becerilerini kullanabilme ve hasta

bireyin psikolojik gereksinimleri tanımlayabilme becerilerinin hasta bakım sürecinde olumlu etkisinin olduğuna ilişkin farkındalıklarının geliştiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışma kapsamında problem çözme modeline ek olarak farklı hemşirelik bakım modellerinin hasta bakım sürecinde kullanılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akechi, T. ve diğ. (2008) Problem-solving therapy for psychological distress in Japanese cancer patients: preliminary clinical experience from psychiatric consultations. *Jpn J Clin Oncol*, 38(12),867–870.
- Akechi, T. ve diğ. (2014). Contribution of problem-solving skills to fear of recurrence in breast cancer survivors. *Breast cancer research and treatment*, 145(1), 205.
- Bell, K. (2014).The breast-cancer-ization of cancer survivorship: implications for experiences of the disease. *Soc Sci Med*, 110, 56-64.
- Bucher, J.A. ve diğ. (2001). Problem-solving cancer care education for patients and caregivers. *Cancer Pract*, 9,66–70.
- Clarke, D.J. ve Copeland, L. (2003). Developing nursing practice through work-based learning. *Nurse Education in Practice*, 3(4), 236-244.
- Cunningham, S. ve diğ. (2016). Pre-registration nursing students' experience of caring for cancer patients. *European Journal of Oncology Nursing*, 10(1), 59-67.
- Department of Health. (2000). A health service of all the talents: Developing the NHS workforce. Department of Health: London.
- Edwards, D. ve diğ. (2016). An innovation in curriculum content and delivery of cancer education within undergraduate nurse training in the UK. What impact does this have on the knowledge, attitudes and confidence in delivering cancer care?. *European Journal of Oncology Nursing*, 21, 8-16.
- Eskin, M. (2011). *Sorun Çözme Terapisi*. 2. Baskı. HYB Basım Yayın. Ankara
- Gill, F. ve Duffy, A. (2010). Caring for cancer patients on non-specialist wards. *Br. J. Nurs.*19, 761-767.
- Gorman, L. M. ve Sultan, D. F. (2007). *Psychosocial nursing for general patient care*, FA Davis.
- Haylock, P. J. (2015). Evolving nursing science and practice in cancer survivorship. *In Seminars in oncology nursing* , 31(1), 3-12.
- King-Okoye, M. ve Arber, A. (2014). 'It stays with me': the experiences of second- and third-year student nurses when caring for patients with cancer. *European Journal of Cancer Care*, 23, 441-449.
- Mårtensson, G. ve diğ. (2010). Do oncology nurses provide more care to patients with high levels of emotional distress?. *In Oncology nursing forum*, 37(1).
- Meyers, F. J. ve diğ. (2011). Effects of a problem-solving intervention (COPE) on quality of life for patients with advanced cancer on clinical trials and their caregivers: simultaneous care educational intervention (SCEI): linking palliation and clinical trials. *Journal of palliative medicine*, 14(4), 465-473.
- O'Baugh, J. ve diğ. (2003). 'Being positive': perceptions of patients with cancer and their nurses. *J. Adv. Nurs.*, 44, 262-270.
- Oncology Nursing Society. (2010). The impact of the national nursing shortage on quality cancer care [Oncology Nursing Society position]. Retrieved from <http://www.ons.org/Publications/Positions/Shortage>
- Özcan, A. (2006). *Hemşire- Hasta İlişkisi ve İletişim*. 2. Baskı. Sistem Ofset Bas. Yay. San. Tic. Ltd. Sti. Ankara
- Pasquini, M. ve Biondi, M. (2007). Depression in cancer patients: a critical review. *Clinical Practice and Epidemiology in Mental Health*, 3(2).
- Sanford, J. ve diğ. (2011) "I see my mother's face": Student nurse experiences caring for cancer patients. *European Journal of Oncology Nursing*, 5, 46-52.
- Thomas, T. (2004). Patient satisfaction survey July–October 2004. Cheltenham general hospital. *Patient and Public Involvement Department*. Gloucestershire Hospitals NHS Foundation Trust.
- Tsai, J.S., ve diğ. (2010). Significance of Symptom Clustering in Palliative Care of Advanced Cancer Patients. *J Pain Symptom Manag*, 39(4), 655- 662.

Wood, C. ve Ward, J., 2000. A general overview of the cancer education needs of nonspecialist staff. *Eur. J. Cancer Educ.* 9, 191-196.

World Health Organization. (2012). Cancer mortality and morbidity. Retrieved from http://www.who.int/gho/ncd/mortality_morbidity/cancer/en/index.html

EXTENDED ABSTRACT

Worldwide health care focuses on continuously improving the quality of care provided to those in need of health care. Factors such as changing health care needs, technological advances, concerns about ensuring appropriate and effective care, increased expectations of sick individuals, and health policies affect the demand for the development and improvement of health care services. The aim of nurses working in these areas is to help correct the diseased balance. In this sense, one of the main stress sources for nurses and nursing students is to give care to cancer diagnosed diseases. The number of individuals living with cancer is increasing and effective cancer treatments prolong survival. As a result, the need for oncology nurses is also increasing. In order for nurses to provide good and quality care to cancer patients, they need to have the necessary skills in their undergraduate education. Nurses are often directed to sick individuals; Intense emotional reactions to the disease, personality traits that make it difficult to care, stress that affects the patient's reaction to the illness or treatment process, and family problems. Individuals with cancer have a significant level of stress, including physical, psychological, social and spiritual. These areas often affect the quality of life of individuals. In cancer care, reducing stress and increasing quality of life are defined as important goals. Nurses can have less skill in managing emotional problems as they may have sufficient knowledge and skills to care for the physical health problems of sick individuals. It is very important to educate nurses who have sufficient level of competence in nursing education, to support individuals affected by cancer, and to be able to recognize their limitations. It is very important to identify and control the interactions among the persons in the nursing care process, the side effects related to medical treatment and the psycho education management, problem solving and coping skills, improvement of treatment compliance) are thought to be effective in increasing the quality of life of sick individuals. When the literature was examined in the literature, it was not found that nursing students did not investigate the interventions they had made for individuals with cancer. It is thought that the results of this study may contribute to nursing students and nursing care in the application areas. Nursing students were identified as insomnia (72.2%), fatigue (50.0%), inattention to individual treatment (50.0%), pain (36.6%) and anorexia (33.3%). At the end of the clinical practice, nursing students stated that "communication skills (88.9%)" and "empathy skills (40.7)" developed and 63.0% of the students stated that holistic approach is important. Oncology nurses identify problem areas such as increased fatigue, weight changes, lymphedema and psychosocial distress in cancer patients, and the patient is planning care for the needs of the individual. As a result of this study, nursing students were able to plan nursing interventions using the stages of problem solving skills during the patient care process. Nursing students were able to identify the various emotional and physiological problems of individuals with cancer and to provide patient-specific care for reducing these problems. At the end of the clinical application, nursing students' awareness of the ability of the patient to give appropriate information, listening, using empathy skills and describing the psychological needs of the individual patient is a positive effect on the patient care process. In this study, it is suggested to use different nursing care models in patient care process in addition to problem solving model.